

TOKAT

Poronhoidon paikkatiedot ja työkalut maankäytön suunnitteluun

TOKAT-aloitusseminaari 15.4.2015 Rovaniemi
Kari Oinonen SYKE

Tavoitteet

- Hankkeen tavoitteena on tuottaa porotaloutta koskevaa paikkatietoa sekä erilaisia työkaluja ja toimintamalleja kyseisen tiedon hyödyntämiseen.
- Samalla kehitetään alueen toimijoiden valmiuksia käyttää näitä tietoja ja työkaluja sekä edistetään eri toimijoiden, kuten viranomaisten, poroelinkeinon ja muiden yritysten yhteistyötä ja vuoropuhelua maankäyttöön liittyvissä kysymyksissä.

Taustaa

- Poronhoidon edellytysten turvaaminen mm. valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa sekä poronhoitoa koskevassa lainsäädännössä.
- Porotalous on luonteeltaan erilaista kuin useimmat muut elinkeinot
- Maankäytön suunnittelussa sekä vaikutusten arvioinnissa (YVA) pitää pystyä huomioimaan erilaiset maankäyttötarpeet alueella toimivien elinkeinojen osalta ja arvioimaan suunniteltujen hankkeiden vaikutuksia näihin elinkeinoihin.
- Porotaloutta koskevia tietoja tarvitaan monissa prosesseissa ja samalla myös porotalous itse tarvitsee tietoa

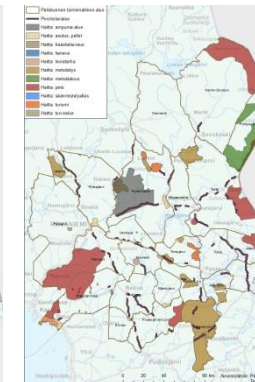
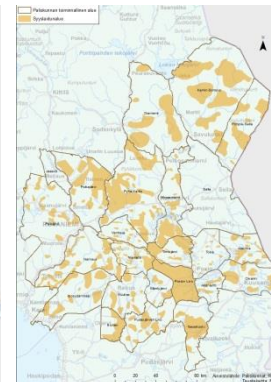
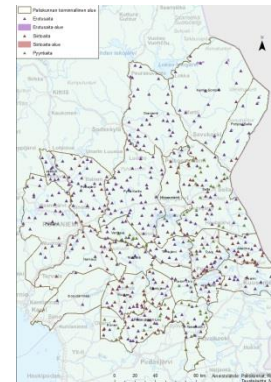
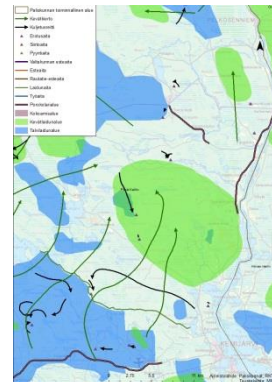
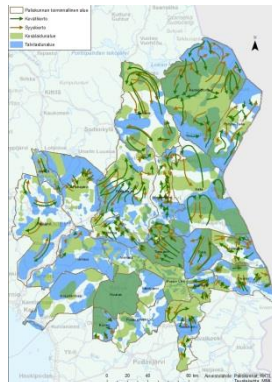
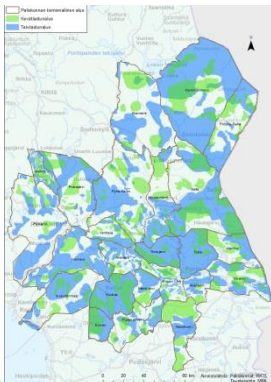
Lisää taustaa

- Porotaloutta koskeva tietopohja ei nykyisin ole riittävällä tasolla ja tietojen käytettävyys on puutteellista. Tiedot ovat osin hankalasti käytettävissä.
- Eri alojen yrityksille on puutteellisesti tarjolla tietoa porotaloudesta ja sen tarpeista, vaikka niiden tulisi ottaa huomioon porotalous omaa toimintaansa suunnitellessaan
- Tiedonpuute rajaa esim. poronhoidon ja matkailualan yritysten yhteistyömahdollisuuksia.
- Paremmalla tiedolla ja poronhoidon erityisluonteen tuntemuksella voidaan vaikuttaa myös innovatiivisten elinkeinoelämän yhteistoimintamallien syntymiseen poronhoitoalueella.

Tehtävät I: Poronhoidon paikkatiedot

- PoroGIS-aineiston pohjalta tehdään yhdessä paliskuntien kanssa uusia kartta-aineistoja
- Tiedot ovat vertailukelpoisia keskenään koko poronhoitoalueelta.
- Varmistetaan tietojen käytettävyys ja käytännön pysyvyys
- Tiedot Poro-Harava –palveluun ylläpitoa varten. Paliskunnat voivat itse pitää tietoja yllä
- Tiedot SYKE:n paikkatietojärjestelmään ja käytettäväksi Liiteri-palvelussa
- Käyttö viranomaiskäyttöön ja maankäytön suunnitteluun

Tehtävät II: Koulutus

- Lapin AMK:n ja SAKK:n kanssa toteutetaan paliskuntien koulutus Poro-Haravan käyttöön
- Paliskunnille taito pitää tietoja yllä sekä käyttää niitä oman toimintansa suunnittelussa ja maankäytön suunnitteluun liittyvässä vuorovaikutuksessa
- Paliskuntain yhdistys tukee paliskuntaa tiedon ylläpidossa
- Lapin AMK:lle ja SAKK:lle edellytykset rakentaa Poro-Haravan käytöstä kurssin kurssitarjottimiinsa

Tehtävä III: Laidunkartoitus

- Laajennetaan satelliittikuviin perustuva paliskuntien laidunten kartoitus sekä maankäytön häiriöalueanalyysit koko poronhoitoalueelle.
- Luodaan yhteneväiset tietoaaineistot koko poronhoitoalueelta.

Tehtävä IV: Työkalujen kehittäminen

- Kehitetään yhteistyössä kuntien, paliskuntien ja yritysten kanssa menettelytapoja, joilla voidaan nykyistä paremmin ottaa huomioon poronhoidon vaatimukset, kuten porojen luontainen liikkuminen ja laidunkierrot, maankäytön suunnittelussa.
- Pilotoidaan paikkatietotyökalujen käyttöä erilaisissa maankäytön suunnittelutilanteissa (yleiskaava, maakuntakaava, ympäristövaikutusten arviointi sekä esim. matkailun kehittämishanke)

Tehtävä V: Detaljikaavataso suunnittelumenetelmien kehittäminen

- Yhteistyössä selvitetään matkailukeskuksissa ja taajamissa porojen aiheuttamia haittoja. Harava-kyselyllä kootaan yksityiskohtaista tietoa, joka auttaa tunnistamaan porojen oleskelusta ja liikkumisesta aiheutuvat ristiriidat
- Luodaan toimintamalli ja työkalut, jolla voidaan selvittää ja ottaa huomioon detaljisuunnittelussa alueet, joilla porojen liikkuminen on poikkeuksellista ja joka aiheuttaa ongelmia.

Tehtävä VI: Sähköiset palvelut

- Luodaan Tietopalvelu Liiteriin palvelupaketteja, jotka tarjoavat paikkatietopohjaisesti tilasto- ja analyysitietoa poronhoidon ja maankäytön suhteesta.
- Palvelupaketit pitävät sisällään hankkeessa kehitettyjä työkaluja, analyysejä ja aineistoja (tehtävät I, III, IV, V)
- Luodaan koko poronhoitoalueen tiedot käsittävä sähköisen palvelun sisältö.

Tehtävä VII: Yhteistyön ja verkostojen kehittäminen

- Kehitetään ja tuetaan poronhoitoon ja maankäyttöön liittyviä verkostoja.
- Järjestetään vuosittain verkostotapaamisia, joissa käydään läpi keskeisiä ongelmatilanteita. Pyritään löytämään ratkaisuja erityisesti soveltamalla projektin tuottamia toimintatapoja ja –aineistoja.
- Sitoutetaan keskeisiä toimijoita yhteistyöhön.
- Edistetään tietoihin, menettelytapoihin, suunnitteluun ja viestintään liittyvää avoimuutta ja yhteistyötä käytännön toimenpitein.

Tietoja

- Tekijät: SYKE, Luke, Lapin AMK
- Rahoitus: EAKR, SYKE, Luke, Lapin AMK
- Yhteistyötahot: Kainuun ELY-keskus, Kainuun liitto, Lapin ELY-keskus, Lapin liitto, Metsähallitus, paliskunnat, Paliskuntain yhdistys, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Saamelaisalueen koulutuskeskus, YM, Pöyry Finland Oy, Ramboll Oy, Sweco Ympäristö Oy
- Aikataulu: 1.1.2015-31.12.2017
- Ota yhteyttä:
 - Kari Oinonen
 - Jouko Kumpula
 - Veikko Maijala

Kiitos